

WET van.....
houdende regels betreffende de
bescherming van grondwaterwingebieden
(Wet Grondwaterbeschermingsgebieden)

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

In overweging genomen hebbende, dat het nodig is regels betreffende de bescherming van grondwaterwingebieden vast te stellen:

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

Algemene bepalingen

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. de minister: de minister belast met de zorg voor de drinkwatervoorziening;
- b. de directeur: de directeur belast met de zorg voor de drinkwatervoorziening;
- c. bodem: het vaste deel van de aarde met de daarin bevindende vloeibare en gasvormige bestanddelen en organismen;
- d. watervoerende laag: grondlaag, waardoor grondwater relatief gemakkelijk stroomt en waaruit water kan worden gewonnen;
- e. waterwingebied: het gebied dat zich bevindt binnen een straal van 10 m rondom de pompputten van de waterleidingbedrijven;
- f. grondwaterbeschermingsgebieden I: gebieden tussen het waterwingebied en de lijn van waaraf het grondwater 25 jaren nodig heeft om vanaf het maaiveld de pompputten te bereiken; deze gebieden staan aangegeven op de kaarten A tot en met.... van bijlage I behorende bij deze wet;
- g. grondwaterbeschermingsgebieden II: gebieden tussen grondwaterbeschermingsgebied I en de lijn van waaraf het grondwater 25 jaren in de watervoerende lagen nodig heeft om de pompputten te bereiken; deze gebieden staan aangegeven op de kaarten A tot en met.... van bijlage I behorende bij deze wet;
- h. schadelijke stoffen: stoffen of combinaties van stoffen, waarvan hetzij in het algemeen, hetzij in het gegeven geval, verwacht kan worden dat deze de bodem verontreinigen of kunnen

verontreinigen; hiertoe behoren in ieder geval stoffen of combinaties van stoffen als zodanig aangegeven op een door de minister vast te stellen lijst;

- i. fecaliën: uitwerpselen van mens en dier.
- j. zuiveringsslib: het slib, vrijkomend bij de inzameling en biologische zuivering van afvalwater van huishoudens en bedrijven;
- k. zwarte grond: stof, geheel of in hoofdzaak bestaande uit een product van een rijpingsproces dat plaatsvindt in een mengsel van verschillende afvalstoffen en grondstoffen waarmee een eindproduct wordt verkregen;
- l. compost: stof, geheel of in hoofdzaak bestaande uit een product van een afbraakproces, waarbij zuiveringsslib, huishoudelijke afvalstoffen en bedrijfsafvalstoffen met daarin organische stof zijn afgebroken en omgezet.

Verbodsbepalingen en vrijstellingen

Artikel 2

- 1. Het is verboden zonder vrijstelling of ontheffing dan wel in afwijking van een verleende ontheffing in waterwingebieden dan wel in de grondwaterbeschermingsgebieden I:
 - a. schadelijke stoffen voorhanden te hebben, te gebruiken, te vervoeren, dan wel op of in de bodem te brengen;
 - b. werken, daaronder begrepen leidingen, vloeistofreservoirs en installaties tot stand te brengen, te hebben of te gebruiken met het doel het vervoeren, het bergen, het opslaan, het overslaan of het storten van schadelijke stoffen door, op of in de bodem mogelijk te maken;
 - c. inrichtingen voor be- of verwerking of vernietiging van afvalstoffen en fecaliën op te richten, te hebben of daarvan gebruik te maken;
 - d. opslagplaatsen voor ten verkoop of reparatie, van onbruikbare of aan hun bestemming onttrokken machines of onderdelen daarvan, voorhanden te hebben, op te richten of te hebben;
 - e. wegen, parkeergelegenheden en terreinen voor gemotoriseerd verkeer, waterwegen of spoorwegen aan te leggen of te hebben;
 - f. kampeerplaatsen, zweminrichtingen, recreatiecentra of kampementen op te richten of te hebben;
 - g. begraafplaatsen als bedoeld in de Begrafeniswet op te richten, te gebruiken of te hebben;
 - h. kadavers op of in de bodem te brengen of te hebben;
 - i. op of in de bodem werken uit te voeren waarbij mechanische ingrepen dieper dan 2 meter beneden het maaiveld worden verricht;

- j. lozingen van huishoudelijk afvalwater en spoelwater op of in de bodem uit te voeren;
- k. aardolie dan wel aardolieproducten in ondergrondse vloeistof reservoirs, of in een grotere hoeveelheid dan 50 liter in bovengrondse vloeistofreservoirs voorhanden te hebben;
- l. ondergrondse, niet meer in gebruik zijnde vloeistofreservoirs te hebben;
- m. inrichtingen voor distributie van minerale aardolie of aardolieproducten op te richten, te hebben of in gebruik te hebben;
- n. zuiveringsslib, zwarte grond of compost op te slaan in grotere hoeveelheden dan 2 m³;
- o. dierlijke meststoffen in grotere hoeveelheden dan 2 m³ op te slaan dan wel op of in de bodem te brengen op een wijze die niet overeenstemt met normaal landbouwkundig gebruik.
- p. Menselijke fecaliën of latrines

2. Het is verboden in waterwingebieden en in grondwaterbeschermingsgebieden I:

- a. enigerlei handeling te verrichten of te doen verrichten waarvan men weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zij de kwaliteit van de bodem met het oog op de waterwinning, nadelig kan beïnvloeden;
- b. indien zich een verontreiniging van de bodem voordoet, na te laten die maatregelen te nemen die redelijkerwijs van betrokkene kunnen worden gevergd, ten einde nadelige beïnvloeding van de kwaliteit van de bodem met het oog op de waterwinning te voorkomen of te doen voorkomen, dan wel zoveel mogelijk te beperken of te doen beperken;
- c. omvangrijke lozingen van huishoudelijk afvalwater, lozingen van koelwater en overige vloeistoffen op of in de bodem uit te voeren;
- d. nieuwe lozingen van huishoudelijk afvalwater of spoelwater op of in de bodem uit te voeren, indien de afstand van de kadastrale grens van het perceel waar het huishoudelijk afvalwater vrijkomt, tot de dichtsbijzijnde riolering waarop kan worden aangesloten, minder is dan 100 meter;
- e. bestaande beperkte lozingen van huishoudelijk afvalwater of spoelwater op of in de bodem uit te voeren, indien de afstand van het dichtsbijzijnde gebouw waar het huishoudelijk afvalwater vrijkomt, tot de dichtsbijzijnde riolering waarop kan worden aangesloten, minder is dan 100 meter.
- f. Lozingen van industrieel afvalwater op of in de bodem uit te voeren.

3. Waar in lid 1 van dit artikel sprake is van oprichten, tot stand te brengen of aanleggen, wordt daaronder mede verstaan wijzigingen of uitbreiden

1. Het verbod in artikel 2 lid 1, onder a, geldt niet voor:
 - a. geringe hoeveelheden schadelijke stoffen die dienen voor normaal huishoudelijk gebruik, mits bewaard in een deugdelijke verpakking en afdoende beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden;
 - b. schadelijke stoffen aanwezig en benodigd voor het doen functioneren van motorvoertuigen, motorwerktuigen of bromfietsen;
 - c. het vervoeren van schadelijke stoffen in afgesloten en vloeistofdichte tankauto's, tankwagens of wagons.
2. De verboden in artikel 2 gelden niet voor waterleidingbedrijven voor zover de activiteiten noodzakelijk zijn voor de normale uitoefening van het waterleidingbedrijf.
3. De verboden in artikel 2 lid 1, onder j en lid 3, gelden niet voor:
 - a. werken ten behoeve van de grondwateronttrekking met het oog waarop het betreffende gebied wordt beschermd;
 - b. het inrichten van boorputten ten behoeve van voor het grondwaterbeheer noodzakelijke onderzoeken.

Artikel 4

1. Het verbod in artikel 2 lid 1, onder a, geldt in grondwaterbeschermingsgebieden I niet voor:
 - a. het voorhanden hebben en vervoeren van schadelijke stoffen in of naar instellingen ten behoeve van de gezondheidszorg, drogisterijen en de andere kleinhandelsbedrijven ten behoeve van de verkoop, mits bewaard in een deugdelijke verpakking en afdoende beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden.
 - b. het gebruik van bestrijdingsmiddelen welke daar krachtens de Bestrijdingsmiddelenwet zijn toegelaten.
2. Het verbod in artikel 2 lid 1, onder j, geldt in grondwatergebieden I niet voor:
 - a. sonderen;
 - b. het doen van geofysisch onderzoek;
 - c. het inbrengen van gladde heipalen en het inbrengen en trekken van damwanden;
 - d. het graven van sleuven voor leidingen en kabels;
 - e. het ontgraven ten behoeve van grondverbetering;
 - f. het aanbrengen van veedrenkputten niet dieper dan 2 meter beneden het maaiveld;
 - g. het verrichten van graafwerkzaamheden ten behoeve van aanleg, wijziging en onderhoud van het ontwateringsstelsel.

Artikel 5

De minister kan, indien acute en lokale omstandigheden daartoe aanleiding geven, het bepaalde in artikel 4 lid 1, onder b, geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen.

Ontheffingen

Artikel 6

1. De directeur kan ontheffing verlenen van het bepaalde in artikel 2, leden 1 en 3.
2. Onder een verzoek om ontheffing wordt mede verstaan een verzoek tot wijziging van een ontheffing dan wel een verzoek tot wijziging, aanvulling of intrekking van aan een ontheffing verbonden voorschriften

Artikel 7

1. Een verzoek om ontheffing wordt schriftelijk in tweevoud bij de directeur ingediend.
2. Het verzoek dient tenminste te bevatten:
 - a. een beschrijving van de inrichting, het object of de handeling waarvoor ontheffing wordt verzocht, daaronder mede begrepen gegevens omtrent constructie, afmeting en het gebruik van installaties of andere werken;
 - b. één of meer kaarten op een zodanige schaal dat een duidelijk beeld wordt verkregen van de plaats waar de inrichting of het object zal worden opgericht, uitgebreid of gewijzigd dan wel waar de handeling zal worden verricht;
 - c. indien schadelijke stoffen worden gebruikt; een opgave van de hoeveelheid schadelijke stoffen en de aard en samenstelling van die stoffen.

Artikel 8

1. De directeur kan in het belang van de bescherming van de bacteriologische en chemische kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning:
 - a. een ontheffing onder beperking verlenen;
 - b. aan een te verlenen ontheffing voorschriften verbinden waartoe kan behoren de verplichting metingen op een bij het voorschrift aangegeven wijze te verrichten;
 - c. uit eigen beweging of op verzoek van de belanghebbende een ontheffing of de daaraan verbonden voorschriften geheel of gedeeltelijk wijzigen, aanvullen of intrekken;
 - d. een ontheffing weigeren.

2. Een ontheffing kan voor bepaalde tijd worden verleend.
3. De directeur kan een ontheffing, anders dan op verzoek van de belanghebbende slechts intrekken of de daaraan verbonden voorschriften slechts wijzigen of intrekken indien het belang van de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning dit vordert.
4. De directeur kan een ontheffing bovendien intrekken indien:
 - a. de ontheffing is verkregen op grond van onjuiste of onvolledige opgaven, terwijl de ontheffinghouder met de onjuistheid of de onvolledigheid bekend was of redelijkerwijs daarmee bekend had kunnen zijn;
 - b. de aan de ontheffing verbonden voorschriften of beperkingen niet naar behoren zijn nageleefd;
 - c. de inrichting of de handeling waarvoor de ontheffing is verleend, gedurende een aaneengesloten periode van drie jaar niet is gebruikt of is verricht.

Algemene voorschriften

Artikel 9

1. De minister kan, voor wat betreft de grondwaterbeschermingsgebieden I en II, onder het stellen van algemene voorschriften één of meer verboden vervat in artikel 2, leden 1 en 3, geheel of gedeeltelijk buiten toepassing verklaren, voor zover door het stellen van deze regels in voldoende mate in de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning kan worden voorzien. Tot deze regels kan behoren de verplichting de betrokken objecten of handelingen schriftelijk te melden.
2. Alvorens van de bevoegdheid als bedoeld in lid 1 van dit artikel gebruik te maken, hoort de minister de belanghebbenden.

Schadevergoeding

Artikel 10

1. Aan degene die op grond van een bepaling bij of krachtens deze wet zich voor kosten ziet gesteld of schade heeft geleden, welke redelijkerwijs niet of geheel te zijnen laste behoren te blijven, kent de directeur op zijn verzoek of ambtshalve een naar billijkheid te bepalen vergoeding toe.
2. Een verzoek om schadevergoeding als bedoeld in lid 1 van dit artikel moet schriftelijk en gemotiveerd bij de directeur worden ingediend.
3. Alvorens te beslissen op een ingekomen verzoek om schadevergoeding kan de directeur het advies inwinnen van een schadebeoordelingscommissie bestaande uit drie door hem aan te wijzen deskundigen.

4. De verzoeker wordt in de gelegenheid gesteld aan de schadebeoordelingscommissie zijn verzoek mondeling toe te lichten.
5. De schadebeoordelingscommissie brengt haar gemotiveerd advies binnen een maand uit aan de directeur. Een afschrift van het advies zendt zij onmiddellijk naar de verzoeker.

Aanduiding grondwaterbeschermingsgebieden

Artikel 11

1. De grondwateronttrekker, met het oog op wiens belangen de bescherming van het betreffende grondwaterbeschermingsgebied is aangewezen, dient na overeenstemming met de beheerder van de betrokken weg, spoorweg, waterweg of het betrokken perceel, het begin en het einde van het grondwaterbeschermingsgebied I aan te duiden door middel van borden, volgens de modellen die als bijlage II en III bij deze wet zijn gevoegd.
2. De borden dienen te worden geplaatst langs alle openbare wegen, spoorwegen en bij watergangen die het grondwaterbeschermingsgebied doorkruisen of daaraan grenzen en wel bij de buitenste grens van het grondwaterbeschermingsgebied.

Artikel 12

1. De minister kan de grenzen van waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden I en II zoals deze zijn aangegeven op de bij deze wet behorende kaarten, om zwaarwichtige redenen op ondergeschikte punten wijzigen.
2. Alvorens de minister tot een grenswijziging overgaat, stelt hij eigenaren en gebruikers van gronden in de betreffende gebieden in de gelegenheid hun oordeel hieromtrent aan hem kenbaar te maken.
3. De minister zendt het bestuur van het district waarbinnen dat deel van het waterwingebied en het grondwaterbeschermingsgebied I of II is gelegen en waarop de wijziging betrekking heeft, een afschrift van zijn met redenen omkleed besluit.
4. De minister kan op grond van een verleende concessie of grondwateronttrekkingsvergunning voor de productie van (drink)water nieuwe kaarten aangevende grondwaterbeschermingsgebieden bij beschikking toevoegen aan bijlage I van deze wet.

Beroep

Artikel 13

Degene die rechtstreeks in zijn belang wordt getroffen door een krachtens deze wet genomen besluit kan daartegen in beroep gaan.

- a. Voor een besluit dat met toepassing van de artikelen 6 tot en met 8 tot stand is gekomen, is het beroepsorgaan de minister.

- b. Voor een besluit dat met toepassing van artikel 10 tot stand is gekomen, is het beroepsorgaan de burgerlijke rechter.

Artikel 14

1. Het beroepschrift wordt ingediend binnen twee maanden nadat het besluit ter kennis van de aanvrager of verzoeker is gebracht.
2. Indien overeenkomstig artikel 15 het geven van een besluit wordt geacht te zijn geweigerd, dient binnen een maand na het verstrijken van de in artikel 15 lid 2 genoemde termijn beroep te worden ingesteld bij de burgerlijke rechter.

Artikel 15

1. Met een besluit wordt gelijk gesteld de weigering een besluit te geven.
2. Het geven van een besluit wordt geacht te zijn geweigerd, wanneer het bevoegd gezag niet binnen drie maanden na de datum van ontvangst van de aanvraag of het verzoek een afschrift van het besluit aan de aanvrager of verzoeker heeft toegezonden.

Bestuursrechtelijke sancties

Artikel 16

Bestuursdwang

1. De directeur kan op kosten van de overtreder doen wegnemen, beletten, verrichten of in de vorige toestand herstellen hetgeen is of wordt gehouden, gemaakt, ondernomen, nagelaten of beschadigd in strijd met of het bij of krachtens deze bepaalde wet.
2. De overtreder is de kosten, verbonden aan de toepassing van lid 1 van dit artikel, verschuldigd, tenzij de kosten redelijkerwijs niet te zijnen laste behoren te komen.
3. De directeur kan van de overtreder bij dwangbevel de ingevolge lid 2 van dit artikel verschuldigde kosten, verhoogd met de op de invordering vallende kosten, vorderen.
4. Het dwangbevel wordt op kosten van de overtreder bij deurwaardersexploit betekend en levert een executoriale titel op in de zin van het Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.
5. Gedurende zes weken na betekening staat verzet tegen het dwangbevel open door dagvaarding van de Staat voor de bevoegde rechter.
6. Het verzet schorst de tenuitvoerlegging.
7. Op verzoek van de Staat kan de rechter de schorsing van de tenuitvoerlegging opheffen.

Artikel 17

Dwangsom

1. Indien met het oog op de betrokken overtreding passend, kan de directeur in het belang van de bescherming van de grondwaterbeschermingsgebieden bepalen dat door de overtreder een dwangsom zal worden verbeurd per dag van hetgeen bij of krachtens deze wet een overtreding oplevert.
2. De dwangsom bedraagt ten hoogste 100.000 (een honderdduizend) SRD per dag.
3. De directeur kan bij dwangbevel het bedrag van de dwangsom verhoogd met de op de invordering vallende kosten, invorderen.
4. Het dwangbevel wordt op kosten van de overtreder bij deurwaardersexploit betekend en levert een executoriale titel op in de zin van het Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.
5. Gedurende zes weken na betekening staat verzet tegen het dwangbevel open door dagvaarding van de Staat voor de bevoegde rechter.
6. Het verzet schorst de tenuitvoerlegging.
7. Op verzoek van de Staat kan de rechter, indien daartoe dringende redenen aanwezig zijn de schorsing van de tenuitvoerlegging opheffen.

Artikel 18

Boete

1. De directeur kan een overtreder een boete van ten hoogste 100.000 (honderdduizend) SRD per overtreding opleggen.
2. De overtreder kan binnen een week in beroep gaan bij de minister van de in lid 1 van dit artikel opgelegde boete.
3. De directeur kan een krachtens lid 1 van dit artikel opgelegde boete, alsmede de kosten van de invordering, bij dwangbevel invorderen.
4. Het dwangbevel wordt op kosten van de overtreder bij deurwaardersexploit betekend en levert een executoriale titel op in de zin van het Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Strafbepalingen

Artikel 19

1. Overtreding van het bij of krachtens artikel 2 van door de minister op grond van artikel 9 lid 1 gestelde algemene voorschriften of het niet of niet behoorlijk nakomen van één of meer voorschriften verbonden aan een ontheffing, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste één jaar of een geldboete van de derde categorie van de Algemene Geldboetewet.
2. De in lid 1 van dit artikel strafbaar gestelde feiten zijn overtredingen.

Artikel 20

Met de opsporing van de feiten strafbaar gesteld bij artikel 19 zijn, behalve de bij of krachtens artikel 134 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen ambtenaren, tevens belast de daartoe, na overleg met het Openbaar Ministerie, door de minister aangewezen ambtenaren.

Artikel 21

De in artikel 20 bedoelde opsporingsambtenaren hebben toegang tot elke plaats niet zijnde een woning, voor zover dat redelijkerwijs nodig is voor de vervulling van hun taak, waarbij zij zich zo nodig de toegang verschaffen met behulp van de sterke arm. Zij zijn bevoegd zich te doen vergezellen van door hen aangewezen ambtenaren.

Artikel 22

1. De door de minister aangewezen ambtenaren hebben toegang tot woningen, voor zover het binnentreden redelijkerwijs nodig is voor de vervulling van hun taak, waarin naar zij redelijkerwijs kunnen veronderstellen dat schadelijke stoffen worden bewaard al dan niet ten behoeve van de uitoefening van een bedrijf.
2. Een woning treden zij echter tegen de wil van de bewoner niet binnen zonder vergezeld te zijn van een hulpofficier van Justitie of voorzien te zijn van een bijzondere schriftelijke last van een hulpofficier van Justitie.

Artikel 23

Onverminderd de bepalingen van deze wet waarin een beschikking is voorgeschreven, kunnen over de in deze wet geregelde onderwerpen bij of krachtens staatsbesluit nadere regels worden vastgesteld.

Slotbepalingen

Artikel 24

1. Deze wet kan worden aangehaald als: Wet Grondwaterbeschermingsgebieden.
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.

3. Zij treedt inwerking hetzij in haar geheel, hetzij bij gedeelten op de door de President te bepalen tijdstippen.
4. De uitvoering van deze wet is opgedragen aan de minister belast met de zorg voor natuurlijke hulpbronnen.

Gegeven te Paramaribo.....2008
R.R. Venetiaan

**WET van.....
houdende regels betreffende de bescherming van grondwaterwingebieden
(Wet Grondwaterbeschermingsgebieden)**

Memorie van Toelichting

A. Algemeen

1. Aanwijzing gebieden

Waterwingebieden

De bescherming van het waterwingebied is erop gericht dat er geen bacteriologisch verontreinigd water, koolwaterstoffen of andere toxische stoffen de putten bereiken binnen een periode van 60 dagen. De periode van 60 dagen is cruciaal omdat binnen deze periode de ziektekiemen in het grondwater op natuurlijke wijze worden afgebroken. Gerekend vanaf het maaiveld is de verblijftijd van het water meestal veel groter dan 60 dagen vanwege kleilagen aan het oppervlak. (Bij het productiestation Republiek kan de verblijftijd vanaf het oppervlak kleiner zijn dan 60 dagen) Deze kleilagen veroorzaken een vertraging voor de neerwaartse grondwaterstroming. Verontreinigingsgevaar zal vooral veroorzaakt worden door omliggende waterputten, welke in contact staan met de watervoerende laag waaruit door de te beschermen put water wordt onttrokken. Het grootste risico voor verontreiniging van het grondwater vormt de te beschermen put zelf, die in veel gevallen niet is afgedicht. Het is derhalve beter om de 60 dagen verblijftijd in de watervoerende laag als uitgangspunt te nemen. Het gaat hierbij in het algemeen om de zone rondom de put met een straal van enkele meters tot tientallen meters. Om praktische redenen is afgezien van een rigoureuze toepassing van de 60 dagen grens. Dit zou bij veel productiestations tot een groot aantal ontheffingsprocedures leiden vanwege de ligging van de putten langs de openbare wegen. Omdat het grootste verontreinigingsrisico door de put zelf wordt gevormd, is ervoor gekozen om een zone met een minimum straal van 10 meter rondom de putten als waterwingebied aan te wijzen. Binnen het waterwingebied is een streng beschermingsregime noodzakelijk. Het verlenen van ontheffing van de in de wet opgenomen verbodsbepalingen is in dit gebied dan ook minder waarschijnlijk.

Watervoerende laag = aquifer ??

Beschermingsgebied I

De 25-jaars grens van beschermingsgebied I is noodzakelijk om risico's voor de volksgezondheid uit te sluiten en de continuïteit van de grondwaterwinning op de middellange termijn te garanderen. Omdat schadelijke stoffen door menselijke activiteiten in de ondiepe bodem terechtkomen, is gekozen voor een verblijftijd van 25 jaar vanaf het maaiveld. Voor de meeste productiestations is de verblijftijd vanaf het maaiveld overal groter dan 25 jaar, zodat beschermingsgebied I met uitzondering van vooralsnog de plaatsen Republiek, Wonoredjo en Albina niet bestaat.

Beschermingsgebied II

De grens van beschermingsgebied II is net als beschermingsgebied I noodzakelijk om de risico's voor de volksgezondheid uit te sluiten en de continuïteit van grondwaterwinning op middellange termijn te garanderen. Voor beschermingsgebied II gelden slechts verbodsbepalingen ten aanzien van boringen en

de constructie van pompputten (zie bijlage III). Boringen en pompputten brengen een extra risico met zich mee, omdat schadelijke stoffen direct via het boorgat of stijgbuis met filter in de watervoerende laag terecht komen. De 25 jaars grens van het beschermingsgebied heeft daarom alleen betrekking op de verblijftijd in de gepompte watervoerende laag.

In deze wet zijn geen verbodsbepalingen opgenomen voor grondwaterbeschermingsgebied II omdat de verbodsbepaling van de Grondwaterwet voldoende zijn voor de bescherming van deze gebieden.

1.2 Verbodsstelsel

Met het verbodsstelsel in deze wet wordt getracht zoveel mogelijk te voorkomen dat schadelijke stoffen het grondwater minder geschikt kunnen maken voor de grondwaterwinning, dat activiteiten plaatsvinden die watervoerende lagen gemakkelijker toegankelijk kunnen maken voor schadelijke stoffen en dat potentiële verontreinigingsbronnen binnen het beschermingsgebied worden gebracht.

In waterwingebieden en in grondwaterbeschermingsgebied I gelden nagenoeg dezelfde verboden. Door middel van vrijstellingen – die zijn opgenomen omdat ongeclausuleerde hantering van de verboden ons inziens te ver gaan – en door de mogelijkheid om in grondwaterbeschermingsgebied I algemene voorschriften voor bepaalde activiteiten of objecten vast te stellen, wordt een onderscheid gemaakt tussen de verschillende categoriën van gebieden. In waterwingebieden zijn in principe alleen die activiteiten toegestaan die in verband staan met de grondwaterwinning.

De verbodsbepalingen zullen in deze gebieden streng worden gehanteerd. Het is wenselijk dat de waterleidingbedrijven uiteindelijk het eigendom van of een zakelijk recht op alle waterwingebieden verwerven.

1.3 Ontheffingen

Er is gekozen voor een stelsel van ontheffingen en niet voor een vergunningenstelsel. Van ontheffingen spreekt men in de literatuur in die gevallen waar het gaat om naleving van regels, welke bedoeld zijn om steeds in acht te worden genomen en waarop de wetgever in beginsel geen uitzondering heeft willen toelaten.

Van vergunningen spreekt men in die gevallen waar de wetgever beoogt bepaalde handelingen of toestanden aan het toezicht van het bestuur te onderwerpen. In de praktijk is het verschil tussen beide stelsels vaak niet zo groot.

1.4 Algemene voorschriften

Om het aantal te verlenen ontheffingen en de daaraan verbonden administratieve werkzaamheden te beperken en om de burgers meer zekerheid te kunnen verschaffen over de inhoud van de ontheffingsvoorschriften, kent de wet aan de minister de bevoegdheid toe om, onder het stellen van algemene voorschriften, bepaalde verboden die gelden voor grondwaterbeschermingsgebieden I en II, geheel of gedeeltelijk buiten toepassing te verklaren. Van deze bevoegdheid zal gebruik kunnen worden gemaakt wanneer in de praktijk blijkt dat voor een bepaalde handeling of situatie altijd een ontheffing wordt verleend en daarbij tevens dezelfde voorschriften worden gesteld. Van deze mogelijkheid kan geen gebruik worden gemaakt voor waterwingebieden.

1.5 Mogelijkheden tot schadevergoeding

De wet bepaalt dat de directeur een naar billijkheid te bepalen bedrag als schadevergoeding toekent aan degene op wie de bepalingen van deze wet van toepassing zijn en zich daardoor voor kosten ziet gesteld dan wel schade lijdt, die redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoren te blijven. De schadevergoeding wordt op verzoek dan wel ambtshalve toegekend. In het algemeen kan worden gesteld dat schadevergoeding kan worden verleend indien in redelijke mate kosten worden gemaakt of schade wordt geleden door degenen die op het moment van inwerkingtreding van deze wet activiteiten uitvoeren en deze activiteiten niet of niet meer op de wijze waarop zij gewoon waren te worden uitgevoerd, mogen verrichten. Aan de wettelijke criteria voor schadevergoeding dient te worden voldaan.

De criteria zijn:

- I. de belanghebbende op wie de bepalingen van deze wet van toepassing zijn;
- II. indien de belanghebbende zich voor kosten ziet gesteld, dan wel schade lijdt en van mening is dat de kosten niet of niet geheel te zijnen laste behoren te blijven;
- III. indien niet op andere wijze in een redelijke vergoeding kan worden voorzien, kent de minister hem op zijn verzoek, dan wel ambtshalve een naar billijkheid te betalen schadevergoeding toe.

Ad. I Bepalingen die van toepassing zijn:

A. Ontstaan van een nieuw regime

Doordat de bepalingen van deze wet van toepassing zijn in de beschermingsgebieden, ontstaat daar een regime welke ingrijpende consequenties kan hebben voor een groot aantal activiteiten en handelingen in die gebieden. Bepaalde activiteiten zullen scherper worden gereguleerd en sommige activiteiten zullen niet meer plaats mogen vinden. Betrokkenen kunnen als gevolg van het op hen van toepassing worden van deze wet met zodanige kosten of schade worden geconfronteerd dat schadevergoeding in de rede ligt.

B. Bestaande of nieuwe activiteiten

In principe komen alleen die kosten en schade voor vergoeding in aanmerking – indien uiteraard aan de andere criteria wordt voldaan – welke ontstaan door de invoering van de verbodsbepalingen. Derhalve zullen verboden met betrekking tot nieuwe activiteiten, die worden ontplooid na het inwerkingtreden van deze wet niet in aanmerking komen voor schadevergoeding. Recht op schadevergoeding bestaat in principe slechts ten aanzien van activiteiten die verricht worden en verricht mogen worden op het moment van inwerkingtreding van deze wet; beperkingen welke (ook) reeds op grond van andere regelingen aan de betrokken activiteiten worden gesteld, komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Ad. II Kosten en schade

A. Aard van de kosten en schade

- a. Aan het onderscheid tussen kosten en schade hoeft geen bijzondere betekenis te worden toegekend. Echter kan het volgende onderscheid worden gemaakt:
 1. vermogensschade, bijvoorbeeld in de vorm van desinvesteringen (overbodig geworden c.q. niet meer bruikbare kapitaalgoederen), waardevermindering van vermogensbestanddelen;

2. bedrijfsschade in de vorm van rente – en afschrijvingslasten inzake investeringen, noodzakelijk om aan opgelegde eisen te kunnen voldoen; voorts in de vorm van een ongunstiger bedrijfsresultaat c.q. het wegvallen van inkomsten c.q. winst uit onderneming.

De mogelijkheden tot schadevergoeding bij vermogensschade zijn beperkter dan bij bedrijfsschade. Met name bij bedrijfsschade die veroorzaakt wordt door nieuwe en strengere normen is er minder aanleiding de schade geheel of gedeeltelijk voor rekening van betrokkene te laten.

- b. De kosten of de schade waarvoor belanghebbende zich ziet gesteld, dienen een gevolg te zijn van het van toepassing worden van deze wet. Vastgesteld dient te worden of er voldoende direct verband is tussen de kosten of de schade en het van toepassing zijn van deze wet. Concreet komt het erop neer dat nagegaan dient te worden of de regels welke in dit kader van toepassing worden, ook reeds (geheel of gedeeltelijk) zouden gelden indien deze wet niet van toepassing zou worden op de betrokken situatie.

Ad III. Redelijkerwijze niet of niet geheel:

Een vergoeding kan slechts betrekking hebben op een bedrijf, dat in vergelijking met andere gelijksoortige bedrijven buiten het beschermde gebied een onevenredige last ondervindt door op hem van kracht wordende maatregelen. De vergoeding kan slechts betrekking hebben op het gedeelte van de extra kosten of schade dat voor het bedrijf als relatief hoog of zwaarwegend kan worden aangemerkt. Voor de beantwoording van de vraag in hoeverre de kosten of schade van de belanghebbende een onevenredige last vormen, zijn de volgende aandachtspunten van belang:

1. de onvermijdelijkheid van de kosten of de schade: getoetst dient te worden of de mogelijkheid bestond of bestaat om de gestelde kosten of de schade te beperken. Zoniet, dan zijn de kosten of de schade onvermijdelijk en kunnen deze in de verdere toetsing worden betrokken.
2. relatieve hoogte van kosten of schade: in hoeverre is er sprake van beduidend hogere kosten c.q. schade, dan die waarmee bedrijven behorende tot eenzelfde bedrijfstak gelegen in een vergelijkbare omgeving buiten het beschermingsgebied, in het algemeen worden geconfronteerd.
3. het relatieve gewicht van de kosten of schade: indien is vastgesteld dat er in concreto sprake is van relatief hoge kosten, dient het relatieve gewicht te worden bepaald. Nagegaan dient te worden in hoeverre de relatief hoge kosten een aanmerkelijke nadelige invloed voor betrokkene betekenen. Bij de beoordeling van dit criterium dient de winstpositie van een bedrijf buiten beschouwing te blijven.

Ad. IV. Voor zover niet op andere wijze is of kan worden voorzien:

- a. De bedoeling van dit criterium is tweeledig. Voorkomen dient te worden dat ter zake van dezelfde kosten of schade meer dan eenmaal een vergoeding wordt toegekend.
- b. Verder dient te worden nagegaan in hoeverre een vergoeding op een andere wijze dan in deze wet omschreven in de rede ligt.

Ad. V. Naar billijkheid

De vergoeding dient naar billijkheid te worden bepaald. Hiervan kan in zijn algemeenheid worden gezegd dat het billijk is eerder een vergoeding toe te kennen naarmate betrokkene minder verantwoordelijkheid draagt voor de situatie die aanleiding geeft tot het nemen van maatregelen.

Onderscheid is aangebracht tussen vermogensschade en bedrijfsschade met betrekking tot de hoogte van de vergoeding naar billijkheid.

B. Artikelsgewijs

Artikel 1

Voor de overweging omtrent de definitie van waterwingebieden en grondwaterbeschermings-gebieden wordt verwezen naar het algemeen deel van de toelichting. De begripsomschrijving van schadelijke stoffen is voor de toepassing van deze van bijzonder belang. Naast een algemene omschrijving wordt, verwezen naar een door de minister vast te stellen lijst. Deze lijst bevat een opsomming van de belangrijkste stoffen die de bodem kunnen verontreinigen. Een poging om te komen tot een limiatieve opsomming is – hoewel uit het oogpunt van rechtszekerheid aantrekkelijk –vermeden, omdat daarbij het gevaar is dat nieuwe stoffen die schadelijk (kunnen) zijn niet onder de verbodsbepaling zouden (kunnen) vallen. Er blijft derhalve behoefte aan een algemene omschrijving.

Artikel 2

Doelstelling van alle verboden genoemd in artikel 2 is het voorkomen of beperken van het risico dat stoffen die het water kunnen verontreinigen, tot het grondwater in de omgeving van de winplaats kunnen doordringen. Onder de verbodsbepalingen vallen dan ook niet alleen handelingen die dit in directe zin tot gevolg kunnen hebben. (bijvoorbeeld op of in de bodem brengen), maar ook activiteiten die de watervoerende lagen in de bodem gemakkelijker toegankelijker kunnen maken voor verontreinigende stoffen.

Met name artikel 2 lid 3 heeft die strekking. Ook dienen zoveel mogelijk die situaties te worden vermeden waarmee potentiële verontreinigingsbronnen binnen het waterwingebied of de grondwaterbeschermingsgebieden worden gehaald, zoals bebouwde gebieden, wegeaanleg, kampeerterrainen en dergelijke.

Verbeteren: zuiveringsslib, zwarte grond of compost bedrijfsmatig te gebruiken; ??

De bepalingen van de Grondwaterwet (G.B. 2008 no. xx) en de Anchylostoomwet (G.B. 1917 no. 83, geldende tekst G.B. 1937 no. 23) versterken de instrumenten van deze wet ter bescherming van grondwater in de verschillende waterwingebieden.

Artikel 2 lid 1, nadere toelichting per verbodsbepaling

Ad a

Het doel van dit verbod is het voorkomen van verontreiniging door schadelijke stoffen in grondwaterbeschermingsgebieden. Het verbod kent, naast de mogelijkheid van ontheffing een aantal vrijstellingen voor situaties waarbij de kans op verontreiniging gering is. Deze vrijstellingen zijn opgenomen in de artikelen 3 en 4.

Ad b

Onder 'leiding' moet onder andere worden verstaan rioleringen en persleidingen. Onder vloeistofreservoirs vallen onder andere tanks.

Ad f

Onder terreinen voor gemotoriseerd verkeer zijn mede begrepen militaire oefenterreinen en terreinen ten behoeve van de uitoefening van de auto- en motorsport.

Ad g

Onder kampeerplaats (recreatieoord,...kampement) wordt verstaan: een terrein met daarbij behorende voorziening, ter beschikking gesteld voor het houden van recreatief nachtverblijf of voor plaatsen dan wel geplaatst houden van kampeermiddelen alsook een bouwwerk ter beschikking gesteld voor het houden van recreatief nachtverblijf, niet zijnde een hotel of pension.

Ad i

Het verbod heeft bijvoorbeeld betrekking op het begraven van overreden wild of van kleine huisdieren en de aanleg van dierenbegraafplaatsen in beschermingsgebieden.

Ad j

Onder mechanische ingrepen worden de menselijke activiteiten begrepen waarbij de bodem wordt geroerd. Deze ingrepen kunnen de watervoerende lagen toegankelijker maken voor verontreiniging. Onder mechanische ingrepen vallen o.a.:

- ingrepen bij verkenning van de bodem (o.a. boren, sonderen, geofysisch en seismisch onderzoek);
- ingrepen bij civieltechnische werken (o.a. verticale drainage, inbrengen en lichten van heipalen en damwanden, graven van sleuven voor leidingen en kabels, baggeren, ontgraven van weinig draagkrachtige bovenlaag, ontgraven t.b.v. constructies in de grond, doorpersingen, aanleg en onderhoud vaarwegen en ontwateringsstelsels, bodemverdichting, bouwputbemalingen);
- activiteiten in de land, tuin- en bosbouw (o.a. diepploegen, woelen, drainage, graven t.b.v. opslag kuilvoer, graven van sloten, veedrenkputten, beregeningsputten, het afgraven van de bovengrond;
- winning van delfstoffen;
- onttrekking of infiltratie van water (o.a. bouwputbemaling);
- retourbemaling, beregening, industriële wateronttrekking, veedrenkputten, aanleg van drains en sloten);

In het algemeen moet het toelaatbaar worden geacht de grond dieper te roeren dan 2m beneden maaiveld. In artikel 4 lid 2 zijn een aantal vrijstellingen opgenomen voor ingrepen die dieper kunnen gaan dan 2m beneden maaiveld.

Ad k

Dit onderdeel heeft in samenhang met lid 3 onder d, e en f van dit artikel betrekking op het op of in de bodem brengen van vloeibare afvalstoffen.

Ad l

De regeling beoogt het weren van ondergrondse opslag van minerale aardolie, dan wel aardolieproducten in de grondwaterbeschermingsgebieden. Bovengrondse opslag van meer dan 50 liter is alleen onder voorwaarden in de grondwaterbeschermingsgebieden I mogelijk (zie ook de samenhang met artikel 2 lid 1 onder n).

Ad m

Met deze bepaling wordt beoogd niet meer in gebruik zijnde ondergrondse vloeistofreservoirs te verwijderen, gelet op het risico van niet direct waarneembare lekkage.

Ad n

Deze bepaling is opgenomen om vervuiling van de bodem en het grondwater door morsen, lekkage en op- en overslaghandelingen van minerale aardolie of aardolieproducten te voorkomen. Gedacht moet hierbij worden aan benzinestations, oliehandel en bedrijven met eigen olie- en benzinevoorziening en dergelijke. Ook spelen in deze context natuurlijk de risico's bij opslag van olie (producten) een rol (zie ook artikel 2 lid 1 onder b).

Ad o

Aan de opslag van zuiverings-slib en zwarte grond zijn nadelige effecten en risico's verbonden voor de waterwinning. Opslag van deze meststoffen is om deze reden in grondwaterbeschermingsgebieden ongewenst.

Tot slot van de toelichting op artikel 2 het volgende; in het waterwingebied dient het risico van besmetting van het grondwater te worden voorkomen. Daarom is een zeer streng beschermingsregime noodzakelijk. Hieruit vloeit voort dat het gebruik en opslag van faecaliën, en (kunst)meststoffen in waterwingebieden uitgesloten dient te worden.

Artikel 3 lid 1

- a. Deze vrijstelling is opgenomen, omdat het gezien de geringe kans op verontreiniging niet nodig is het vervoer en de aanwezigheid van kleine hoeveelheden schadelijke stoffen voor huishoudelijk gebruik binnen de werkingssfeer van de wet te brengen. Een exacte hoeveelheid waarvoor deze vrijstelling geldt, is in het algemeen moeilijk aan te geven. Dit hangt af van de concrete situatie en de aard van de stof. Bij de kwalificatie van 'geringe' is gedacht aan een kleine voorraad schadelijke stoffen, zoals medicijnen, reinigingsmiddelen, insecticiden enz. die in bijna ieder gezin, maar ook in kantoren, winkels en bedrijven binnenshuis voorkomen.
- b. Deze vrijstelling is opgenomen, omdat controle op en handhaving van ontheffingen voor vervoer over de weg nauwelijks mogelijk is. Bovendien is deze vorm van vervoer van schadelijke stoffen incidenteel en duidelijk zichtbaar. In geval van calamiteiten kan snel worden opgetreden.

Artikel 3 leden 2 en 3

Om praktische redenen zijn van de verboden in artikel 2 die activiteiten uitgezonderd die in rechtstreeks verband staan met de waterwinning, het grondwaterbeheer en de bodembescherming.

Artikel 4 lid 1

Het verbodsregime in grondwaterbeschermingsgebieden I kan – gezien de grotere afstand tot de winningsmiddelen – iets minder stringent worden gehanteerd dan in waterwingebieden. Dit is ook tot uitdrukking gebracht in een aantal (extra) vrijstellingen. Zie artikel 4 lid 1 onder (a).

Artikel 4 lid 2

In dit lid zijn een aantal mechanische ingrepen opgenomen die dieper kunnen gaan dan 2m beneden maaiveld, maar desondanks een geringe risico vormen. Daarom zijn deze ingrepen uitgezonderd van het verbod onder artikel 2 lid 1 onder (j). Ten aanzien van (e) wordt opgemerkt dat onder grondverbetering wordt verstaan, het vervangen van een zettingsgevoelige bovenlaag.

Artikel 5 tot en met 11

Voor deze artikelen wordt verwezen naar het algemeen deel van de toelichting.

Artikel 12

De grenzen van waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden I en II worden vastgesteld door de minister. In bepaalde gevallen is het gewenst dat de minister de bevoegdheid bezit om in de begrenzing van waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden I en II wijzigingen van ondergeschikte aard aan te brengen. Het gaat daarbij met name om een beperkte aanpassing van de begrenzing van het waterwingebied en of verplaatsing van een of meer winputten.

Artikel 13 tot en met 15

Beroep binnen de procedure van ontheffingen wordt ingesteld bij de minister, daarna staat voor de belanghebbende altijd beroep open bij de burgerlijke rechter. Voor fictief-negatieve besluiten staat er direct beroep open op de burgerlijke rechter. Voor het beroep terzake schadevergoedingen is de burgerlijke rechter als beroepsinstantie aangewezen. Over dit laatste beroep is er al jurisprudentie in de Nederlandse rechtspraak op basis van soortgelijke wetgeving, waardoor de behandeling van het beroep wordt vergemakkelijkt.

Artikel 16 tot en met 18

De hedendaagse opvattingen over bestuursrechtelijke sancties hebben ertoe geleid dat ook deze sancties ter beschikking van de directeur zijn gesteld om inbreuken op deze wet op te heffen. De directeur heeft dan de mogelijkheid van reparatore en punitieve sancties.

Artikel 19 tot en met 22

Aangezien de verboden stoffen in gebouwen zoals woningen zullen zijn opgeslagen, is aan de opsporingsambtenaren de bevoegdheid gegeven zich de toegang te kunnen verschaffen tot elke plaats inclusief woningen. Zij kunnen daarbij gebruik maken van deskundigen en hulp van de 'sterke arm' inroepen.

Paramaribo de2008

R.R. VENETIAAN